

GIDSENKRANTJE
"LANGE NELLE"

1-STE JAARGANG NR 2
 OKTOBER - NOVEMBER - DECEMBER 1989

DRIEMAANDELIJKS ORGAAN VAN
 DE AFDELING OOSTENDE VAN DE
 WESTVLAAMSE GIDSENKRING
 V.Z.W.

AFGIFTEKANTOOR OOSTENDE X

In dit nummer:

16.	VOORWOORD	Marc Loy
17.	VISMIJN EN HAVEN	Jaak Fonteyne
19.	VERSLAG VAN DE HAVENWANDELING	Dirk Beirens
21.	GIDSCAPRIOLEN	Omer Simoens
22.	LOUISE-MARIE, EERSTE KONINGIN DER BELGEN (deel 2)	Ann Samyn
25.	VAN NATURE UIT ...	Omer Simoens
27.	AKTIVITEITENKALENDER	Redactie
28.	OOSTENDS GIDSENLIED	Jef Klausling
29.	SPROKKELS	Redactie

Verantwoordelijke
 uitgever en redactie:
 Ann SAMYN
 Torhoutsesteenweg 446
 8400 OOSTENDE

Secretariaat:
 Marcel BRAET
 Eekhoornstraat 20
 8400 OOSTENDE

Voorzitter:
 Marc LOY
 Batterijstraat 70
 8400 OOSTENDE

De medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen.

Voorwoord

Marc Low

DANK U

Ons eerste werkjaar, zeg maar 'inrijjaar' zit er bijna op. Met vallen en opstaan kreeg onze vereniging in de voorbije twaalf maand meer en meer structuur.

Tijdens de maandelijkse, druk bijgewoonde, vergaderingen zagen we onze kring zienderogen groeien.

Een groei die wij voor een groot stuk ook aan U te danken hebben. Uw lidmaatschap betekent niet alleen een financiële maar vooral morele steun voor ons.

Ook de positieve reacties die we na het verschijnen van het eerste nummer van ons tijdschrift mochten horen en lezen doen ons deugd. Dank U.

En alvast een goede start in 1990. Onze nieuwjaarswensen mogen dan al spectaculair vroeg overwaaien, ze zijn er niet minder oprecht om.

Het bestuur.

Vismijn en haven.

Jaak Fonteyne

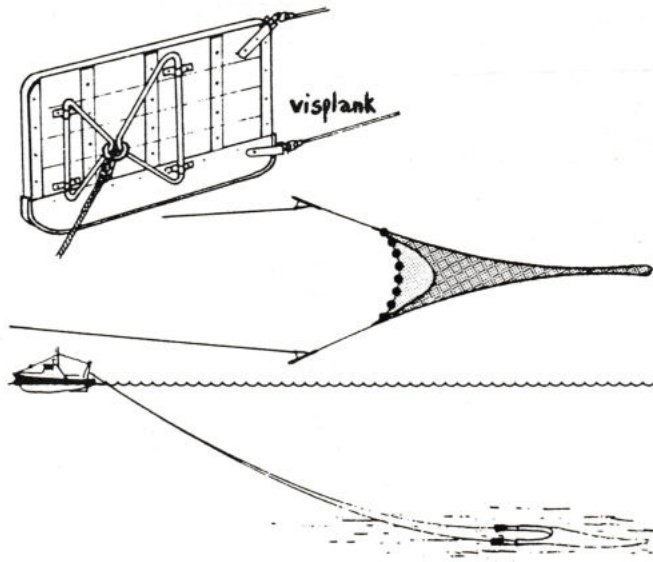
Laten we enkele logische lijnen volgen. We beginnen bij één van de scheepswerven, vlak bij de vuurtoren. De idee: de geboorte van een schip. Het schip wordt op het droge gebouwd en glijdt dan in het water waar het verder wordt afgewerkt.

Langs de H.Baelskaai liggen talrijke industrieën die het schip verder zullen uitrusten en bevoorraden, herstellen of verbouwen voor de reis. De bemanning werd opgeleid in één der 6 Belgische visserijscholen en in de sluizen worden ze nagewuifd.

Op hun reis (Noordzee, Engelse territoriale wateren, IJsland) worden ze begeleid door de radartoren van de Schelde, radarketen de Decca, Plotter en satellieten, beluisterd of bereikt via Oostende Radio. Ze worden eventueel medisch en technisch bijgestaan door de Zeemacht.

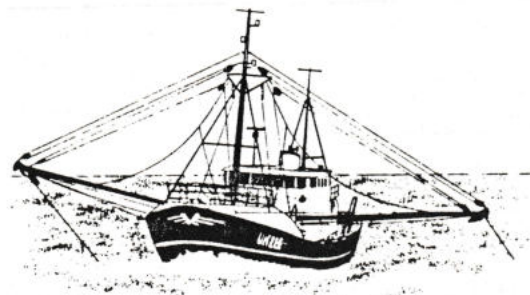
De (beroeps) visserstvaartuigen kunnen ingedeeld worden in ongeveer 4 categorieën: kustvisser (= 1 dag of nacht op zee), kleine en grote midden-slag (5 tot 14 dagen op zee) en de IJslandvaarders (21 tot 24 dagen op zee). Een hard leven, want eens aan het vissen blijft er weinig tijd over tot slapen, vandaar meestal jonge, stevige knapen.

Ook het vissen zelf kan verschillen: de zijtreiler het oudere systeem, verwerkt het net over de zij.

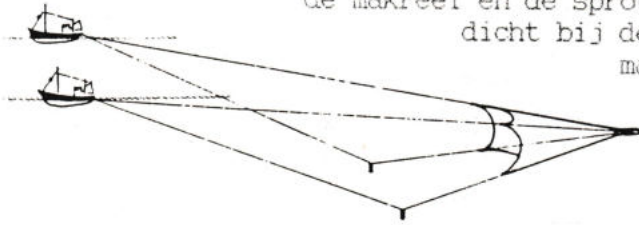
De hektreiler (in het Oostends een 'gatvisser') doet dit achteraan en kan bijgevolg vissen bij slechter weer. Dit soort netten wordt zijwaarts opengetrokken door de visplanken, naar onder door gewichten en naar boven door opwaartswillende drijfbollen of kurk want de meeste vis leeft in, op of juist boven de bodem waar het meeste voedsel zich bevindt.

Op en in de bodem wordt ook gevist door de boomkor- of bokkevissers. Zij vissen met 2 netten tegelijkertijd die buiten aan de toppen van de 'bomen' hangen. Hier wordt het net opgehouden door een ijzeren buissysteem terwijl kettingen of elektronische kittelaars of wekkers de vis uit de bodem jagen.

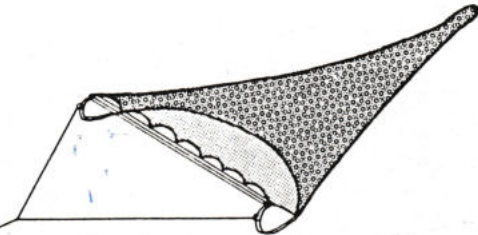

Motorkotter die aan het „bokkevissen” is.

Er kan echter ook gevist worden door 2 schepen die samen één groot net spannen: de spanvisserij. De pelagische soorten (de haring, de makreel en de sprot) zwemmen in grote scholen dicht bij de oppervlakte. Deze worden op deze manier in grote massa gevangen. Al deze netten hebben de vorm van een puntige frietzak met een versterkte kuil.

De grote vis van meerdaagse reizen wordt ter bewaring 'gegut' (ontdaan van ingewanden), gewassen en tussen lagen ijs opgeborgen onder een ideale temperatuur van 0°.

En dan naar de markt: 's Nachts begint het lossen voor de verkoop die om 7 uur begint (zelden op donderdag).

Per afslag bevoorraden de kopers zich en voeren ze de vis mee naar de werkplaatsen waar ze verwerkt worden: kuisen, fileren, drogen, inmaken in olie of azijn, koken in olie, roken, diepvriezen of verzenden in ijs. De afval wordt verwerkt tot veevoeder of meststof.

De vismarkt is reeds lang Europees want ons land vangt bijvoorbeeld maar één derde van de hier verbruikte vis. De belangrijkste soorten zijn kabeljauw, wijting, schelvis, koolvis, rode poot, leng, tong, tarbot, garnaal, ... een 50-tal soorten in het totaal.

Heel veel mensen (20.000 ?) verdienen rechtstreeks of onrechtstreeks, voltijds of deeltijds, hun brood met de visserij. Veel mensen zijn ook vrijetijdsvisser met kruisnet, als kruier, in kleine bootjes of met de lijn al dan niet vanuit hengelboten op zee.

Rovendien moet alles gepoetst en onderhouden worden, ook de delen onder water. Daartoe hebben we in Oostende de 'slipway' die tot 1.000.000 kg uit het water sleurt. Daarnaast bestaat het oudste systeem: de kuisbank. Bij hoogwater vaart het schip erin en bij laag water kan er telkens aan gewerkt worden gedurende een aantal uren.

We hebben ook een scheepslift en de R.M.T. heeft zijn drijvend dok. Ook Belliard-Murdoch zet schepen op het droge.

Tevens is Oostende militaire, passagiers-, plezier- en handelshaven. Vooral als houthaven zijn we gespecialiseerd. Dit zien we in de talrijke opslagplaatsen. Het containertransport is in opmars, denk maar aan de Schiaffinolijn en de R.M.T., 'we hebben het masterplan'...

Als passagiershaven hebben we de autoferries, de jetfoils en het bestelde R.M.T.-schip van 4 miljard met een lengte van 160 meter, naast de nieuwe gebouwen van het loodswezen.

De jachtclubs, de Mercator, de lichtscheper, de roeiclub, de werkplaatsen van R.M.T. en Zeemacht voor hun vaartuigen, enz... getuigen van het 'zee-karakter' van Oostende.

Verslag van de havenwandeling

Birk Beirns

ZONDAG 22 OKTOBER (10 - 12 UUR) : HAVENWANDELING.

... of wat een gids leiden/lijden kan...

Omstreeks 10 uur hadden een twintigtal dapperen zich verzameld aan de voet van onze eigenste Lange Nelle om onder leiding van gidsend lid Jaak Fonteyne de Oostendse voorhaven te verkennen.

Tien uur vijf: "Waar blijft Jaak?" Tien uur tien: "Jaak is 't vergeten!" Tien uur kwart: Jaak is er, ge-haven-d, maar para-at.

De warme maar hardnekkige zuidenwind had hem van de fiets opgetild en tegen de grond gesmakt. Half verdoofd belde hij bij collega-gids Patricia aan die hem na verzorging naar de vertrekplaats bracht.

Na menig excuus voor de valse start en de pijn verbijtend, vertelde Jaak over eb en vloed, vergeleek ie het Oostends landschap van weleer met het huidige land van Saeftinge en troonde ie ons mee naar het Vuurtorendok met hengelschepen, een oud-marineschip nu sea-scoutsheem en een deel van de internationale Vlaanderen-vloot DC, alias "Baggermaatschappij Decloedt".

Vervolgens stegen we in het kielzog van de gids langs de afsluiting van het sportcentrum "Duin en Zee" langzaam boven het bijna twee eeuwen oude Fort Napoleon uit. In een droombeeld zagen we de door moeraskoorts gevelde Spaanse krijsgesvangenen verrijzen en de onder dwang met miljoenen bakstenen gebouwde vesting bestormen.

De trieste aanblik anno 1989 ontlokte bij veel wandelaars commentaar: "Schandalig! Wanneer gebeurt daar nu iets mee? Een troef voor Oostende naar de vaantjes" - en ook die waren verdwenen.

De lambadawind blies ons werkelijk naar beneden en juist voor we de Spinoladijk optuimelden, zagen we een joy-rider met zijn (vaders?) pick-up een perfecte koprol uitvoeren, om er daarna - blijkbaar niet tevreden - vliegensvlug vandoor te gaan...

Wat verder, richting Oostende, onthulde Jaak het raadsel van de zand- en waterput rond de militaire installatie aan de Halvemaandijk, die zijn naam niet gestolen heeft. Zandwinning voor bouwdoeleinden en afwatering via pijpleidingen, dat wisten we nu ook.

Bovendien leerden we dat zich in de oksel van het Oosterstaketsel een bumper-ressort-staketseltje bevindt om misleide of "misstuurde" schepen op te vangen.

Van op de Havengeulkaai konden we het uitvaren van een "vliegende madam", volgens Julien Berard vissersjargon voor de jetfoil Clementine of Stephanie, bewonderen.

Aan de Churchillkaai lagen de vertrouwde "schoendozen", de mailboten, de ferries, de "malen" te wachten op de los- en laadkoorts.

En, alsof Jaak hem besteld had als illustratie bij zijn verhaal over vissersvaartuigen, lag bokkentrrawler "De Zwerver" uit Zeebrugge klaar voor de afvaart in de Schutsluis.

Onze gids wees nog even op de goedbewaarde bunkers en de slipways en gaf dan het sein om over de sluisdeuren heen op zijn kosten in de vismijnkantine te gaan aperitieven.

Weer een gezonde en leerrijke wandeling! Wie er niet bij was, had ongelijk.

Bedankt Jaak ... enne ... beterschap!

Mijnmeringen

...

Gidssoapriolen.

Amer Simons

Op woensdag 19 april 1989 was ik aangeduid voor een gidsbeurt van één uur. Een bus met mensen "van de derde leeftijd" uit Pas-de-Calais werd op de plaats van het rendez-vous, zoals gewoonlijk het Casino, om drie uur verwacht. Ik was reeds om kwart voor drie op post, want met bussen weet je nooit het exacte tijdstip van aankomst. Om drie uur kwam inderdaad een bus voorgeleden, doch die was gevuld met gasten voor het hotel Andromeda. Eindelijk om halfvier kwam de bus uit St.-Omer toe. Met een "big smile" wilde ik op de bus stappen maar de chauffeur was mij voor. "Luister eens", zei hij, "de mensen willen geen busrit maar zouden liever de 'kathedraal' bezichtigen.". "Als het dat maar is", stelde ik hem gerust, "ik rij met u mee tot aan de 'kathedraal' en zal daar een woordje uitleg geven.". Aan het St.Petrus-en Paulusplein stapten een vijftigtal bejaarde vrouwen en mannen uit.

Met de voorste gelederen trok ik naar het voorportaal van de kerk en bemerkte dat de helft van de groep bij de bus bleef treuzelen. Toen ik aan de chauffeur vroeg wat er haperde, verontschuldigde hij zich dat de helft van zijn mensen een frisse pint wilde gaan drinken... Ik spoedde mij terug naar mijn eerste helft maar nu klonk daar een ander geluid: "Of ik niet eerst de weg kon tonen naar de winkel waar LEONIDAS-pralines werden verkocht?". Na een tiental minuten kwamen mijn stralende Franse geburen rijkelijk beladen met ontelbare dozen uit het snoepparadijs. Ik stelde hen voor een dertigtal meter verder te wandelen tot aan het Wapenplein, waar wel iets te vertellen valt maar... de vox populi besliste anders. Nu bleek hun innigste wens een "cramique" te bemachtigen. Zo'n goddelijk spijs was in "La Douce France" niet te vinden (of niet te betalen). Ik vroeg hun een ogenblikje te wachten in de Kapellestraat, want ik wilde eerst uitvissen welke bakkerij op woensdagnamiddag om kwart over vier nog over koekebrood beschikte! Na een marathon in het stadscentrum en vijf teleurstellingen trof ik roos bij de zesde bakkerij. Ik spurte terug naar mijn geduldig wachtende groep en stevende met een twintigtal gegadigden naar die bakkerij. Daar waren nog juist geteld vijf kleine "cramiquejes" te koop. Deze werden natuurlijk onmiddellijk in beslag genomen, en één dame wenste ook een groot wit brood. Maar toen de boter bij de vis moest komen ... de verkoopster mocht geen Frans geld aanvaarden van haar bazin...

Het beteuterde gezicht van de Fransen veranderde onmiddellijk in een gelukzalige glimlach toen ik voorstelde om zelf de totale rekening in Belgisch geld te vereffenen en dan in Franse pasmunt het juiste bedrag per klant aan te rekenen.

Toen deze operatie afgelopen was en mijn broers en zussen (vooral deze laatste) mij bedankten, wees de klok echter voorbij half vijf. Ik was al een half uur over tijd en beloofde hen daarom een uitgebreide gidsbeurt van de 'kathedraal' bij hun volgend bezoek aan Oostende! Als een afgejakkerd renpaard met een te zware handicap (twee 'handvollen Frans kluttergeld') strompelde ik naar het Kursaal, waar ik m'n fiets had gestald. Mijn vrouw verwachtte er mijn terugkomst aan boord van een Franse bus.

Is de vreze der vrouwe niet het begin der vrijheid?

Louise-Marie

eerste koningin der Belgen.

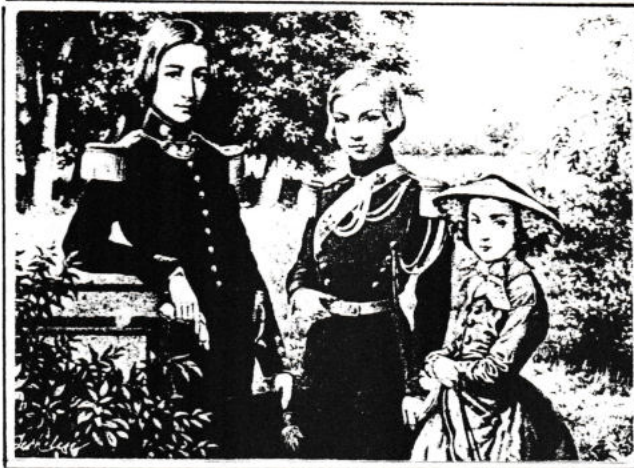
(deel 2)

Louise-Marie als moeder.

Het eerste kind, kwam op 24 juli 1833 ter wereld. Het was een zoontje met de naam Louis-Philippe, genoemd naar zijn grootvader, de koning van Frankrijk. Het was een gezond, flink groeiend kind.

Alhoewel heel wat artsen het omringden met veel zorgen stierf het prille prinsje op 16 mei 1834. Het voorval bracht de ouders aanvankelijk nader tot elkaar. "Ik kan U niet zeggen wat de Koning voor mij in deze wrede momenten geweest is. De herinnering aan de ogenblikken van troost zal tot het einde van mijn dagen in mijn hart gegrift blijven". Louise-Marie zou echter nooit helemaal over het vroegtijdig heengaan van haar eerste zoon komen.

Nog hetzelfde jaar, in augustus, was er een tweede zoon op komst: Leopold. Uit haar brieven verneemt men dat de latere koning Leopold II al vroeg hardvochtig, heerszuchtig en koppig bleek te zijn.

Het gezin zou nog uitbreiden met Philippe (1837) en Charlotte (1840). Het prinsesje droeg met instemming van Louise-Marie de naam van Leopolds eerste vrouw, de Britse prinses Charlotte van Wales. Deze stierf in 1817, na één jaar huwelijk, in het kraambed.

Louise-Marie als koningin.

Aanvankelijk had Louise-Marie grote moeite zich in de hofkringen als een vorstin te bewegen. Door haar grote verlegenheid boezemde elke ontmoeting haar angst in en maakte haar koortsig. In april 1834 kwam haar zwager op bezoek: "Zopas is Ferdinand van Coburg aangekomen. De Koning is nu bij hem. Ik bibber bij de gedachte aan de ontmoeting". Over een diner schreef zij: "Het wreedst voor mij waren mijn entrée en de 'cercle', voorafgaand aan het diner. Ik bibberde als een blad over al mijn ledematen. Ik was zo ontsteld dat ik niet wist wat te zeggen". Een paar jaar later ging alles al wat vlotter. Louise-Marie had ontdekt dat er voor haar in feite niet zoveel was veranderd. Haar leventje in het Paleis van Laken was even rustig en ongestoord als aan het Franse hof.

Terwijl Leopold vooral politieke ambities had, maakte Louise-Marie zich door haar sociaal werk populair bij de bevolking. België had in het begin veel economische moeilijkheden te doorworstelen. Van 1845 af had de hongersnood de volkslagen heel hard beproefd. In de periode dat deze honger in het land kwam, was zij zeer begaan met het lot van het volk. Het leverde haar dan ook de bijnaam 'de Engel der Belgen' op.

De koningin deed ook meer dan schrijven over haar eigen leven en gevoelens. Ze tekende haar nieuwe vaderland en de hele wereld. Haar brieven zijn onmisbaar bij de studie van België en Europa in de woelige en moeilijke periode waarin zij leefde.

Zo was zij gekant tegen gearrangeerde huwelijken, vooringenomen rechtspraak, kolonisatie van Algerije en de onderdrukking van de Polen. Ook blijkt dat zij tegen de uitvoering van de doodstraf gekant was. Tijdens de regering van Leopold I volgden op 848 ter dood veroordelingen 57 terechtstellingen. "Ik zal nooit een doodvonnis ondertekenen" schreef zij aan haar moeder.

Over Vlaanderen schreef zij: "Het is een vet en vruchtbaar groen land dat alle kenmerken van rijkdom vertoont. Het is dichtbevolkt en toch moreel, godsdienstig en welgesteld. Alle boeren dragen een hoed en hun vrouwen een muts. Het is vrolijk om te zien. Wij ontmoetten geen enkele bedelaar. Dat onderstreept nog het best de zeer grote welvaart". Ze hield van Antwerpen, ze beschreef geestdriftig Gent, Oudenaarde, Kortrijk, Menen, Roeselare, Ieper en Geraardsbergen. Oostende zou haar lievelingsoord worden maar ook Oudenburg beschreef ze lyrisch.

Van de Belgische pers beweerde zij dat deze in het algemeen niet de spreekbuis van de publieke opinie was en het verkeerd zou geweest zijn er teveel waarde aan te hechten. In september 1832 schreef zij: "De dagbladen worden haast allemaal geschreven door enkele advocaten, enkele heethoofden die geen ambt kregen en dan maar journalist werden".

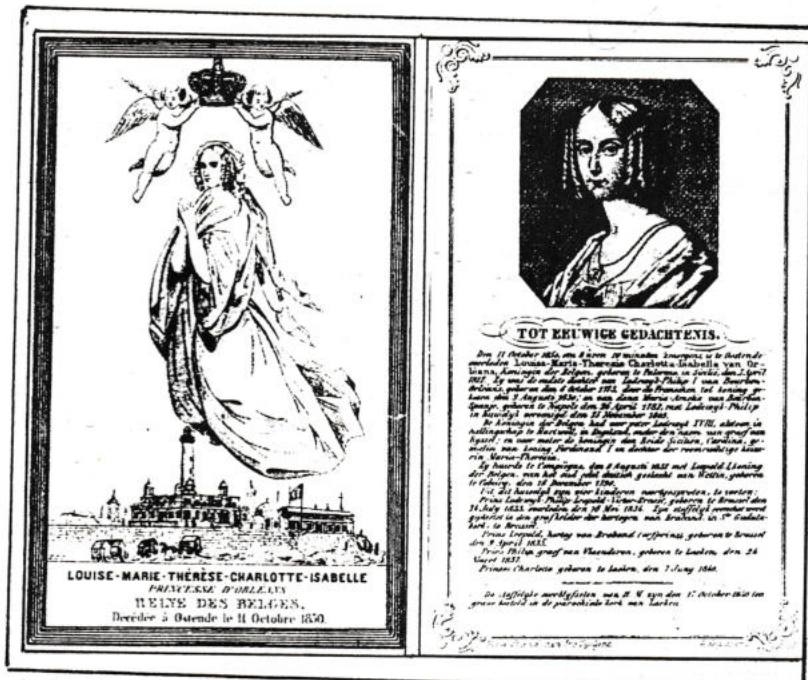
Louise-Marie steunde en hielp Leopold I in zijn vele pogingen om het land levenskansen te geven tussen de andere naties. België had het moeilijk om afzetgebieden te vinden en Leopold I spande zich hard in om België economisch en industrieel vooruit te helpen. De Europese naties bedreigden meer dan eens de vrijheid en het bestaan van België.

Ook in de toenadering tussen Frankrijk en Engeland had de koningin een belangrijk deel achter de schermen. De diepe genegenheid die koningin Victoria van Engeland voor haar oom Leopold en zijn vrouw Louise-Marie koesterde, speelde hier een rol.

Louise-Marie stervende.

In de zomer 1850 verergerde de gezondheidstoestand van de koningin. Een hardnekkige hoest had haar volledig ondermijnd. Zij was ook erg aangedaan door de dood van haar vader Louis-Philippe in ballingschap en nog twee andere familieleden. Men dacht dat de zeelucht haar goed zou doen en halfweg september installeerde zij zich in het Koninklijk Paleis in de Langestraat te Oostende. De zeelucht moest haar zwakke longen nieuw leven inblazen.

Hoewel Louise-Marie wist dat haar einde naderde, bleef zij opgewekt tot het laatste moment. Op 5 oktober besloot men de familie in te lichten over de ernst van haar ziekte. De 68-jarige koningin Marie-Amélie begaf zich 's anderendaags naar het ziekbed van haar dochter.

De altijd waakzame vertrouweling Jules Van Praet vond dat het medische team dat voor de koningin moest zorgen veel te wensen overliet. Hij schreef: "Carswell is misschien geleerd maar hij heeft bitter weinig praktijk en hij behandelde in zijn leven wellicht weinig vrouwen... Dan is er ene Janssens die professor is in Leuven. Hij is wellicht een zeer gewone man uit de praktijk. Ik vind dat dat niet volstaat.

Dat men zich ook niet vergisse betreffende Moreau. Hem behouden als behandelende geneesheer zou een illusie zijn. Moreau is een zeer knap verloskundige maar voor de rest geloof ik dat hij er niet veel van afweet, en er zelfs niet veel verstand aan besteedt".

Op 11 oktober 1850 omstreeks 4 uur 's morgens begon Louise-Marie haar doodstrijd. Koning Leopold I en koningin Marie-Amélie hadden haar kamer niet verlaten. Helder van geest tot het einde overleed Louise-Marie omstreeks 8 uur op 39-jarige leeftijd. De 'Engel der Belgen' was niet meer. De koningin heeft door haar bescheidenheid nooit geweten hoe geliefd zij was en is door de latere generaties dan ook min of meer vergeten.

(SLOT)

Samenstelling : SAMYN Ann (Gidsenkring 'Lange Nelle')

Bibliografie :

- Marten Roorda : Het Liefdestestament van Louise-Marie. (Vorsten, mei 1989)
- Mia Kerckvoorde : Louise van Orléans. Het vergeten leven van Louise-Marie, eerste koningin van België. (Uitgegeven door Lannoo, Tielt, België)
- Louis De Lentdecker : Louise-Marie, vergeten koningin van België. (Het Laatste Nieuws, 19 november 1988)

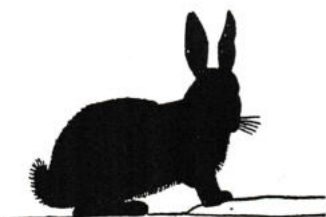
Van nature uit ...

Germer Simoens

DE LOTGEVALLEN VAN EEN STADSGIDS IN DE NATUUR.

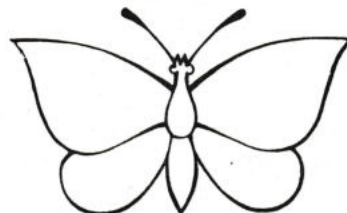
Als toekomstige gidsen van het T.R.P. Raversijde moesten we niet alleen 'alles' weten over de 2 wereldoorlogen, en vooral over de 2 batterijen AACHEN en SALZWEDEL-NEU, maar we kregen ook een cursus DUINEN en STRAND voorgeschoteld. Zo leerden we een massa verbaazingwekkende (voor mij althans) bijzonderheden. Bijvoorbeeld:

- Een kneu neemt tegelijkertijd 4 à 5 vrouwtjes. Die oude snoeper is toch wel een beklagenswaardig vogeltje: het is al zo moeilijk om wel te doen voor één vrouw, laat staan voor 4 of 5! Ik mag er niet aan denken...
- Een zandzegge is een klein zeggetje. Elk zegge het voort... maar daarmee is voor mij alles gezegd!

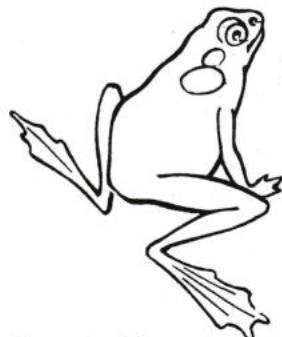
- Een konijn eet zijn eerste keuteltjes terug op. Deze zijn donkerder en bevatten nog gras, dat slechts half verteerd is, wat extra vitamines voor het knaagdier betekent. Smakelijk! Zie je onze jonge moeders hetzelfde doen met hun baby? Pardon? Foei!

- Als je niet goed weet of je met een haas of een konijn te doen hebt, vraag dan aan het dier zich even om te draaien: is de bovenkant van zijn staart zwart? Zo ja, voilà een haas! Het schijnt dat er bijna geen hazen meer zijn (mij toevertrouwd door een ex-stroper).
- In zijn jeugdig enthousiasme had één van onze kandidaat-gidsen het tijdens zijn proefgidsbeurt over het domein van 'Keizer Karel' i.p.v. 'Prins' Karel. Er liggen wel enkele eeuwen verschil tussen beide maar qua karakter waren zij alle twee 'rare Charels'!
- Kamperfoelie is een klimplant, die langzaam zijn gastheer wurgt. Zedules: ondank is 's werelds loon...
- Het spreekwoord 'Geen rozen zonder doornen' is in feite onjuist, want een roos heeft stekels en geen doornen!
- Vogels zingen om 2 redenen: om hun territorium af te bakenen en om hun vrouwtje te lokken. Arme vrijgezellen...
- Mijn favoriete vlinder draagt de welluidende naam van 'basterdsatijnvlinder'. What's in a name!
- Het vrouwtje van de zwartkop heeft een bruin kopje. Ach, die Weiber!
- Muur is de Nederlandse naam voor 'groezemoes'. En zeggen dat ik als jongen kilo's muur heb getrokken voor onze konijnen en nu nog altijd voor mijn 8 grasparkieten. Deze laatste zijn er zodanig verzot op, dat ik ze voortaan 'muurparkieten' zal noemen.
- Een bergeend heeft niets te maken met een berg (=rots), maar wordt zo genoemd omdat zij haar eieren bergt (in veiligheid brengt) met dons.
- De blauwe zeedistel is geen distel maar een schermbloemige. Commentaar? Over naar u...
- Een judasoer is een donkerbruine, oorschelpvormige zwam, die dikwijls groeit op een vlier. Niet te verwarren met een judaspenning...

- Een bruine kikker is soms groenachtig. Die heeft dezelfde ziekte als wij, gidsen, die de cursus Strand en Duinen blokten: wij lachten groen.

- Bekijk eens wat zand onder een microscoop, u zult verrukt zijn: compleet schitterende diamantjes. Hoe rijk zijn wij, Oostendenaars, hier aan onze prachtige kust!

-Autotrofe organismen zijn in staat uit anorganische stoffen hun eigen organisch materiaal op te bouwen. Dit gaat mijn petje te boven: 't klinkt Chinees.

- Veterwier: 2 tot 3 meter lange takken, onvertakt. Is dat dan idem als bv. 'Dat meisje draagt laarzen met hoge hakken, onverhakt'?

- De paarse strandloper draagt in de winter een bruin-grijs venkleed. Ik word er kleurenblind bij.

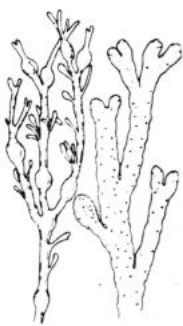
- De St.-Jakobsvlinder is een zwart-rode nachtvlinder, die veel actief is gedurende de dag. Hij is dus een ware zoon van de kust, hij kent immers gene rust...

- Er bestaan ook wandelende duinen. Zo moet je niet denken dat je een stuk in je kraag had, als je op een dag vaststelt: "Tiens, ik dacht dat op deze plaats verleden maand een duintje stond, en nu is deze compleet enkele meters verder verhuisd.". Je hebt gelijk, onder invloed van de wind gebeurt dit meer dan alleen 's zondags. Het mooiste voorbeeld hiervan is onze hoogste duin, de Hoge Blekker te Koksijde, met zijn 33 m hoogte. Deze heeft in 300 jaar tijd 1500 m gewandeld. Nu wordt geprobeerd door aangepaste beplantingen en afsluitingen haar te fixeren (kostprijs: 5 miljoen fr).

In feite is zij nog een 'trage Miete' in vergelijking met sommige spurtende duinen, die zich 25 m per jaar verplaatsen.

- Op fluitekruid kan men toeteren. Dus, op zijn Engels klinkt dat als 'Two to the loo too!'

-Als je op het strand een schelp vindt, zeg dan niet simpel: "dat is een strandschelp.", want onder die ene bepaalde soort moet je een onderscheid maken tussen de grote, de stevige en de geknotte strandschelp. Als ik persoonlijk zo'n schelp vind, moet ik daar nog een vierde soort aan toevoegen: de geknotste (maar dat is op mijn hersenpan bedoeld).

- Ken jij het verschil tussen de 7 soorten wieren? Zo ja, chapeau bas ofte petje af! Maar... verwar niet met de 3 soorten mosdiertjes. De ongeveer 20 soorten tweekleppigen en de 8 soorten buikpotigen (vooral de fuikhoren, het wenteltrapje en het koffieboontje vind ik echte juweeltjes) zijn daarmee vergeleken maar klein bier. Ik zwijg maar liever over de 100 soorten planten, bloemen en kruiden met alle verschillende kenmerken uit de duinen. Amai, mijn oude hersenen dansen de charleston.

- Opgelet: ken je het verschil tussen purperwier en zeesla? Gemakkelijk... ja! Maar welk onderscheid bestaat er tussen bladachtig hoornwier, doorschijnende zeevinger (die beide mosdiertjes zijn) en Iers mos (dat tot de flora behoort)?

Moet er nog zand zijn? En wist je dat geknoopte zeedraad, klein tandhorenkoraal en zeedennetje in feite kwalpoliepen zijn, die behoren tot de holtedieren?

Nu schei ik liever uit, want ik zie de lezer zelf flikkerogen... Ik kruip terug in mijn schelp.

Aktiviteitenkalender

VRIJDAG 17 NOVEMBER 1989 - VOORDRACHTAVOND

WAAR? Huize Louise Marie - Langestraat 69 - Oostende - 20.30 uur

WAT? "Het Belgisch Vorstenhuis" door Leo Claeys

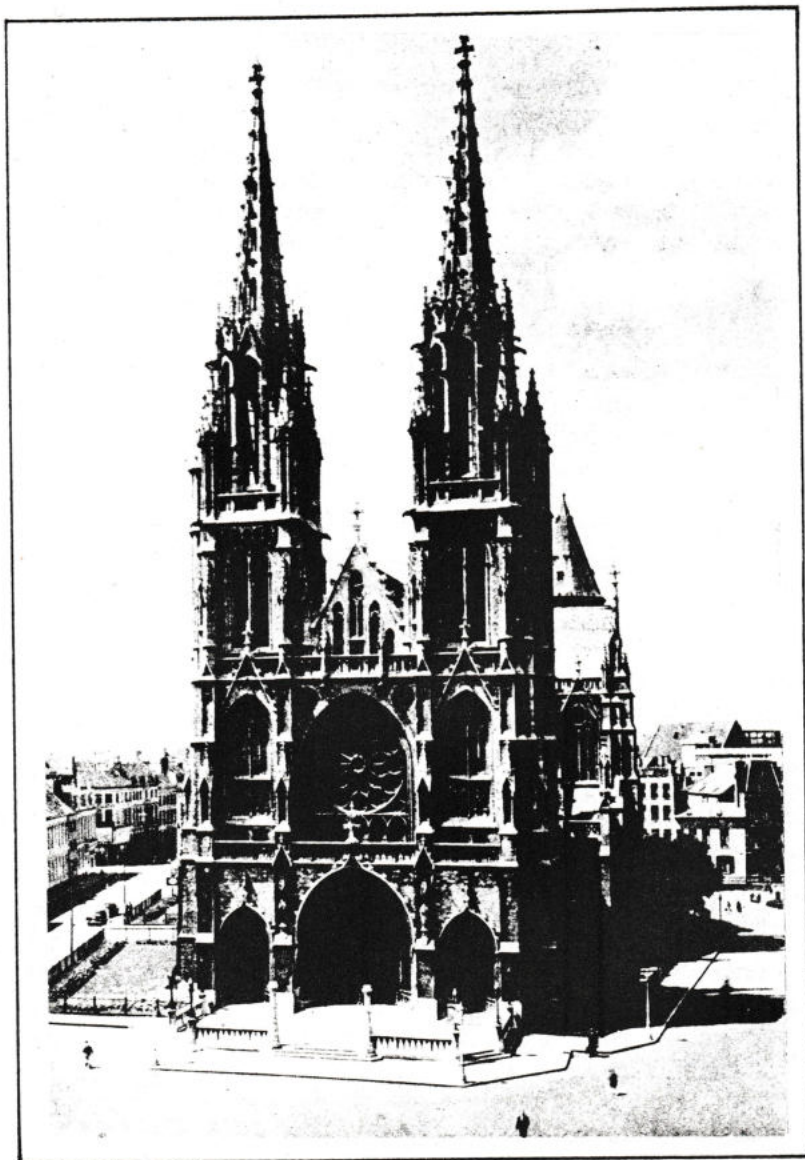
"Louise Marie" door Ann Samyn

ZATERDAG 9 DECEMBER 1989 - MONUMENTENBEZOEK

"... Heel onverwacht, op 14 juli 1896, valt de oude Sint-Petrus en Pauluskerk ten prooi van een brand. Ze ging zo goed als volledig in de vlammen op. Alleen de kerktoren en het barokke kerkportaal bleven gespaard... Kwade tongen beweerden dat de oude kerk wel eens opzettelijk in brand zou gestoken zijn, dit in opdracht van koning Leopold II. Alzo lag de weg open voor zijn nieuw kerkproject...

Kunnen en mogen we hier spreken van een brandstichting? ... "

Wilt u het vervolg weten van dit spannend stukje Oostendse geschiedenis, dan wordt u allemaal uitgenodigd op 9 december 1989 om 14.30 voor een rondleiding in en rond de Sint-Petrus en Pauluskerk.

Het Oostends Gidsenlied

Naast de recente ontdekking van "Valse Caprice", een muziekstukje van James Ensor, kwam ook het Oostends Gidsenlied van Jef Klausning weer boven water.

DE GIDS VAN OOSTENDE.

woorden : Jef Klausning

melodie: intrede aria van de Barbier van Sevilla (Rossini)

Dames en heren, Messieurs et Madames, Ladies and Gentlemen,
'k Zien julder man, goat maar langs hier,
Kiekt maar langs doar, kiekt maar noar links, kiekt maar noar rechts,
Kiekt maar noar boven, kiekt maar noar beneen,
En volgt de gids en volgt de gids.

Ik zien de gids van de Ostendsche stad
'k Lopen g'hele dagen met toeriesten achter men gat.
'k Hên 't schoonste leven da je kunt peinzen
'k Hên 't schoonste leven van g'hzil Ostende en iedereen, en iedereen.

Zitten me klanten in de karre geklast, 'k roepen: "Chauffeur geeft maar vulle gas"
Me goan noar de miene voe de vis te zien
En van doar noar 't vliegpling voe een vliegmachien:
Oster doar zien! Oster doar zien!

Maar tusschen 't vliegpling en de miene ister nog vele te zien
J'et doar de koaje, de Grote Kerke, de peperbusse en 't vagevier
De langestroate, hoedt z'in de goaten en de meisjes van plezier.

Die torre doar, 't is lange nelle, je kunt hem oal van verre zien
En in de Kurssaale spelen ze voer centen,
Heb je der te veele komt maar noar hier
De droge koo met d'oede vinten en uze zwemkloeffe an de galerie

En hier stoend vroeger uuze teijater,
de schoonsten van de weireld, van euren in 't roende.
Ze sloegen hem in sleunsen, ze bowden toen die torre.
't Is wel den hogsten en de grotsten, ja ,ja, ja a
Maar 't is veruut ook de leiliksten van uus dierbaar vaderland. Ja, ja!

Hier is de kazeiren en 't Hoazegras,
De tettebrugge, le pont des tettes, the tette bridge
Hier is 't bosje met 't literietje, de woatertorre, de konterdam,
't kerkje van Stene en van Sint Jan, d'aaepeplaneet en d'ottostraade,
Hier is de morre en doar is de dop, 't nieuwe stadhuis en 't tribunaal
Doar is de diek en de kurssaal, an de drie gapers de droge koo
De peirdekoers en 't kavejopling
En kiekt maar roend en kiekt maar roend, kiekt maar roend...

Je hebt het peird, het peird, hier is het peird
En Leopold die zit er op en Leopold die zit er op
Leve de keunieng, leve de keunieng, leve de keunieng, je zit er op!

Zien der nog menschen die wa willen vragen?
Mesdames, messieurs, rien demander? Ladies en Gentlemen, joe lijkt toe know?
Damen und Herren nog was zu fragen? Me zien an 't ende van de toerne.
Heb je nieks vergeten, je paraplu, of je sacoché of je madam
Vergeet de gids nie en de chauffeur en de chauffeur en de chauffeur ...
Danke meneire, danke madamtje, danke alhier en danke aldoar
'k Zienje nog weere 't kommende jaor

Hier is de post en doar is den hof, de blomhorloge en doar in 't water
ligt dikke matielle in heur bloot gat, in heur bloot gat.

Sprokkels ...

** Gidsenkring "Lange Nelle" feliciteert van ganser harte de Oostendse heemkring "De Plate" met zijn 35ste verjaardag. Enkele 'lange nellen' woonden de waardige, hoogstaande en boeiende viering op zaterdag 28 oktober bij en maakten mee hoe hun beschermheer en Plate-secretaris, de heer J-B. Dreesen, gehuldigd werd.

"Lange Nelle", nu nog in kruippakje, hoopt weldra haar eerste verjaardagskaarsje uit te blazen en kijkt bewonderend op naar de volwassen "De Plate", in de fleur van zijn leven.

** "IN MEMORIAM"

Mevrouw Eidereend, olieslachtoffer te Raversyde, op 7 september 1989 omstreeks 20.30 uur in een beschermende trui genomen door mevrouw Annie Van Branteghem, onze welwillende begeleidster tijdens een herhalingsles-wandeling aangaande het TRP Raversyde, heeft ondanks de goede zorgen van het Vogelasiel Centrum Middenkust, toch de vogelgeest gegeven.

** Fragment uit "Schimmen uit het Verdronken Land", blz. 27

"De brave bunkers lagen vermoeid onder hun oud graskleed. Ik waadde door het hoge helmgras. De wind joeg de wolken uit zee. Mijn ogen schoten wantrouwig heen en weer want ... alleen is alleen. Spoedig had ik de ingang gevonden, een donker gat in het grauwe. Mijn zaklantaarn gaf fel licht want mijn ogen waren aan de nacht gewend geraakt. Ik volgde scrupuleus dezelfde weg als voorheen. Het ging snel en probleemloos door de ingewanden van de duin..."

Een verhaal van rasechte Oostenaar Paul Duribreux, uitgegeven bij "De Roerdomp", Brecht/Antwerpen, 1981.

De zee, de duinen en de bunkerpartijen van Mariakerke-Raversyde, nemen in dit boek een belangrijke plaats in, niet alleen als decorelementen, maar ook als partners en tegenstanders van het jonge hoofdpersonage, een dromer-avonturier.

** Onze zanglijster Johnny Monteyne slaagde erin de finale van de VTM-Soundmixshow te halen. Wie van "Lange Nelle" stelt zich kandidaat voor volgend jaar?

** DANK ... aan de heer D. DEMAEGHT, directeur Vrije Vissersschool, Stuiverstraat te Oostende, voor de schenking van "Zee-mansalmanak" en "100 jaar Vrije Vissersschool Paster Pype"

DANK ... aan de heer F. GEVAERT, Duinenstraat te Bredene, voor de schenking van een ingebonden exemplaar van zijn "Bijdragen tot de Geschiedenis van de Haven van Oostende, onder de titel DE GEULE".

** Onze collega, Omer Simoens, loopt al weken slecht gemutst rond. Hij had zich als voorlopig einddoel gesteld 62 nieuwe leden "aan te werven" voor onze gidsenkring "Lange Nelle", d.i. één voor elk jaar van zijn leeftijd, nl. 62 jaar. Hij kon er maar 61 bijwinnen, zodat de "Laatste der Mohicanen" zoek bleef... Welke goede ziel wil de duts helpen zijn frustratie kwijt te geraken, en zelf een vriend of bekende aanspreken om zich bij ons aan te sluiten voor slechts 400 frank?

U kunt uw lidmaatschapsbijdrage storten op rekeningnummer 068-2075070-73 - Gidsenvereniging "Lange Nelle" 8400 Oostende met de vermelding van "lidgeld 1990".

Als nieuw lid ontvangt u ook nog het 2de nummer van ons Gidsenkrantje waarin tal van interessante artikels en nieuwtjes opgenomen zijn. Bovendien kunt u dan ook nog in 1989 een voordracht en een monumentenbezoek bijwonen (zie activiteitenkalender).

Uit een persmededeling, begin 1989.

*"De kring staat open voor niet-gidsende leden die dan net als de gidsen zelf gratis kunnen deelnemen aan activiteiten zoals rondleidingen, uitstappen, voordrachten, ...
Zij ontvangen eveneens het tijdschrift van de Westvlaamse Gidsenkring en het eigen tijdschrift."*

** Open Monumentendag - 10 september 1989.

Monumentendag sukses

15.09.1989 ZEEWACHT

De eerste monumentendag was niet alleen in Vlaanderen een meevaller, ook ter stede trokken beiaard en watertoren heel wat kijklustigen. Een nevelgordijn mocht dan al zee en hinterland versluisieren, de direkte stadsomgeving bleek voor menig bezoeker een revelatie.

Vorige zondag gooiden Vlaanderen zijn monumentendeuren open met de bedoeling het grote publiek kennis te laten maken met die historische of hedendaagse architecturale scheppingen die men normaal „extra muros” kent.

Oostende opteerde ervoor om op die dag haar torens in vedette te zetten. In extremis bleef de vuurtoren dicht. Volgens het Ministerie van Openbare Werken laat de bouwfysische toestand van het gebouw een massaal bezoek niet toe. Meer dan vermoed waren dan wel de drempels van de watertoren in het Maria-Hendrikapark en de beiaardtoren op het Wapenplein. Aan en op beide torens zorgden de gidsen van de Westvlaamse Gidsenkring, afdeling Oostende, voor een vlotte cirkulatie van de bezoekersstroom en voor de nodige deskundige uitleg.

Watertoren

Net als de beiaardtoren was ook de watertoren toegankelijk van 10 u. 's morgens tot 18 u. 's avonds. Na een relatief kalme start en een rustige middag kwam de bezoekersstroom pas goed op gang na de middag. In het totaal moeten zowat duizend mensen de meer dan 350 trappen van de watertoren getrotserd hebben om de Koningin der Badsteden in vogelperspektief te ondergaan of te „kieken”. De gelijkvloerse gids bracht hen al heel wat informatie bij over de werking van de watertoren zelf, terwijl de dakgids als sprekend „oriëntatiepunt” de omgeving bekomentarieerde en het daarbij zowel had over de geschiedenis van de waterbedding in de stad, als over de oude stadswallings die -zeker van op die hoogte- nog zeer goed in vijver en aanplantingspatroon te herken-

Misschien had je het niet direkt gedacht, maar vanop de robuuste beiaardtoren, neergepoot medio zestiger jaren, krijgt het mikrokosmisch gewarier op het Wapenplein een zeer eigen charme : een zondagse keuvel, terrasjepleisteren of gewoon genieten van kiosklanken of volks gedans. (M.L. /Foto Lysiane)

nen valt. Opvallend hier dat het vooral de Oostendenaar zelf was die z'n „woatertorre” eens binnenste buiten wilde zien.

Op verzoek

De Oostendse beiaard met beiaardier lokte naast de Oostendenaars dan ook weer meer de toerist en toevallige passant aan. De luxe van een lift speelde hier ook meer in het voordeel van bejaarde mensen en gehandicapten. Zo wist een Nederlands echtpaar met een rolstoelpatiënt mits wat passen en meten tot in de beiaardkamer te geraken waar meester-beiaardier Efreem Delmotte onze noorderburen gul ontving en even later „Tulpen uit Amsterdam” uit zijn stokkenklavier toverde. Even enthousiast en met een verrassende dynamiek klep-

pelde hij op verzoek zowet Jacques Brels „Le Plat Pays”, als een portie Bach of een strook Vlaamse volksmuziek over Oostendes daken.

In de namiddag werd hij dan opgevolgd door meester-beiaardier J.P. Houttekiet. Het publiek, verrukt omdat het de gelegenheid had om zowel beiaardiërs als klokken aan het muzikale werk te zien, bleef soms wat op haar honger, daar bij tijd en wijle het feestelijk gebeier moest gestaakt om het fanfarekonkoers op de wapenpleinkiosk niet te storen. Spijtig dat er kwa programmatie geen duidelijker afspraken werden gemaakt.

Anderzijds hadden de bezoekers vanop de beiaardtoren een formidabele tribune om de kiosklanken en de belendende volksdangroep naar waarde te

schatten.

De beiaardtoren kreeg zo'n 570 bezoekers op haar tinne. Een filevormende drukte gezien de spaarzame ruimte onder de klokken en in de beiaardkamer. Nogal wat Nederlanders en een zeldzame Engelsman, Duitser of Fransman bleken (bijna) letterlijk en figuurlijk echt in de wolven over het initiatief. Een Nederlander die op de, ondertussen afgevoerde, havenfeesten was afgekomen, voelde zich met het opzet alvast getroost.

En vanuit de Gidsenkring „Lange Nelle” werd luidop gedacht dat zo'n opendeurnitiatieven ook op andere zondagen een geïnteresseerd publiek zouden trekken. Misschien moet er zelfs niet gewacht op een volgende „Open Monumentendag”? (M.L.)

Hotel - Restaurant

LUSITANIA

De Hr Tony Maeyaert
Visserskaai 35
8400 OOSTENDE

Uit sympathie

Taverne

VANS

Roland 'Prume' Seuryneck

*Aangename steer

*Lekkere snacks

Open: van 15 uur tot ... uur Gesloten op woensdag.

Christinastraat 22 - 8400 OOSTENDE

**ZWAANTJES
ROLLER
CLUB**

**Zandvoorde
Oostende**

Ook voor recreatief rolschaatsen.

Vanaf 1 december: indoorlessen.

INFO: Egellaan 40 OOSTENDE Tel.: 059/ 26.76.31

**FOTOCOPIEHUIS
DESNERCK D.**

Torhoutsteenweg 196
8400 OOSTENDE
Tel. 059/50 31 46

**FOTOCOPIES
AAN DE
GOEDKOOPSTE PRIJZEN**

Bezoek met
gediplomeerde
gidsen

Visite avec
guides
diplomés

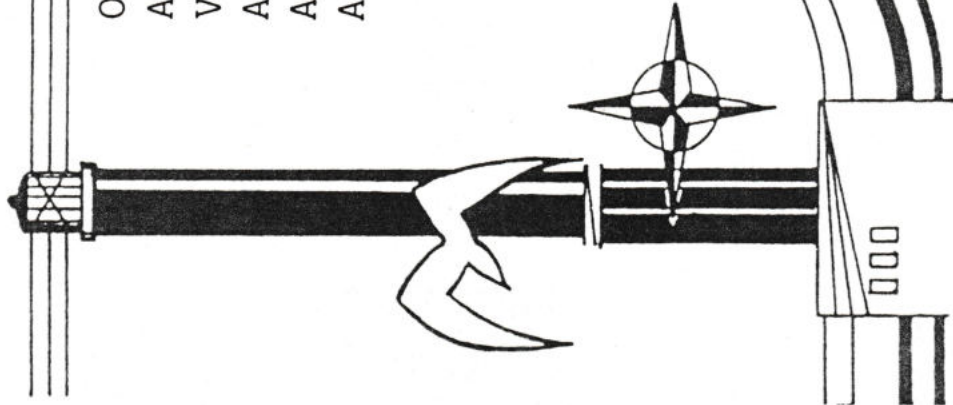
Fachkundige
Führung

Visits with
official
guides

Visitas con
guías
diplomados

Visita con
guide
diplomati

OOSTENDE

Officiële gidsenkring - Oostende
Association de guides officiels - Ostende
Verein diplomierter Fremdenführer - Oostende
Association of official guides - Ostend
Asociacion de guías oficiales - Ostenda
Associazione di guide ufficiali - Ostenda

Inlichtingen en aanvragen Eekhoornstraat 20
Informations et réservations B - 8400 OOSTENDE
Information und Anfrage 059/80.78.10
Informations and demands 059/70.72.07
Informaciones y demandas
Informazioni e richieste

WESTVLAAMSE GIDSENKRING

"LANGE NELLE"